

CONSIDERATE

INSETE

Προτάσεις για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού στην Ελλάδα

Κύρια σημεία της έκθεσης εμπειρογνωμοσύνης “EXPERT REPORT: Sustainable Tourism in Greece”
της Considerate Group

Νοέμβριος 2023

Διευκρινίσεις και ειδικοί όροι

- Το παρόν τεύχος αποτελεί μετάφραση κύριων σημείων της έκθεσης εμπειρογνωμοσύνης (εφεξής «η έκθεση») που εκπονήθηκε για λογαριασμό του Ινστιτούτου Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (εφεξής «ΙΝΣΕΤΕ») από τους συγγραφείς Mariana Chavez, Xenia zu Hohenlohe, Isabel Lissner, Leona Matičević, Céline Schreurs.της εταιρείας Considerate Group.
Το αγγλικό κείμενο της είναι διαθέσιμο [εδώ](#).
- Ειδικότερα, έχουν μεταφραστεί στα ελληνικά οι ενότητες Executive Summary & Recommendations, 4.1 Summary of Recommendations και 4.2 Scoring of Recommendations. Η μετάφραση των βασικών σημείων της έκθεσης με τίτλο «Προτάσεις για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού στην Ελλάδα» μπορεί να αποκλίνει από την αγγλική εκδοχή. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως η πολυπλοκότητα της γλώσσας και οι διαφορές στα νοήματα. Αν η ελληνική εκδοχή παρουσιάζει κάποιες διαφορές με την αγγλική εκδοχή, τότε θα υπερισχύει η αγγλική εκδοχή.
- Το ΙΝΣΕΤΕ έχει τα πλήρη δικαιώματα χρήσης και εκμετάλλευσης της έκθεσης.
Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, πάντα με αναγραφή της πηγής προέλευσης.
- Το ΙΝΣΕΤΕ και οι συγγραφείς της έκθεσης δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τυχόν αποκλίσεις των πληροφοριών που αναφέρονται στην έκθεση ή για τυχόν παραλείψεις. Οι εκτιμήσεις και πληροφορίες που περιέχονται στην μελέτη δίδονται για ενημερωτικούς και μόνο σκοπούς και όχι για εμπορικούς, επενδυτικούς ή άλλους σκοπούς. Η χρήση ή στήριξη στην έκθεση από οποιοδήποτε μέρος και τυχόν αποφάσεις που βασίζονται σε αυτήν αποτελούν αποκλειστική υπευθυνότητα αυτών που χρησιμοποιούν την έκθεση. Το ΙΝΣΕΤΕ και οι συγγραφείς της έκθεσης δε φέρουν καμιά ευθύνη ή υποχρέωση για ζημίες που μπορεί να προκύψουν σε οποιοδήποτε μέρος, ως αποτέλεσμα αποφάσεων που τυχόν ληφθούν βασισμένες στην έκθεση.

Περιεχόμενα

I	Επιτελική σύνοψη και προτάσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού.....	4
	1.Συνοπτική παρουσίαση των προτεινόμενων κατευθύνσεων.....	7
	2.Βαθμολόγηση των προτάσεων για την ενίσχυση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης	9
	2.1 Προτεραιοποίηση Προτάσεων.....	23

I Επιτελική σύνοψη και προτάσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού

Η έκθεση με τίτλο [“EXPERT REPORT: Sustainable Tourism in Greece”](#) εξετάζει τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης του ελληνικού τουρισμού, παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές για την προώθηση βιώσιμων πρακτικών. Η Ελλάδα έχει εδραιωθεί ως ένας εκ των κορυφαίων τουριστικών προορισμών παγκοσμίως, με σημαντική συνεισφορά στο ΑΕΠ της χώρας. Ωστόσο, ο τομέας βρίσκεται αντιμέτωπος με δυσκολίες, όπως οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 και ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας, καθώς και με προκλήσεις που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Ως εκ τούτου, υπάρχει μια αυξανόμενη ζήτηση για δραστηριότητες και υπηρεσίες βιώσιμου τουρισμού.

Η έκθεση υπογραμμίζει την ανάγκη για αλλαγή στον τρόπο παροχής των τουριστικών υπηρεσιών και καθορίζει την έννοια του βιώσιμου τουρισμού. Εξετάζει τρέχουσες πρωτοβουλίες που προάγουν τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και αποτελούν βάση για ένα στρατηγικό σχέδιο. Περιλαμβάνει, επίσης, ανάλυση SWOT για να διαγνωστεί η παρούσα κατάσταση στην Ελλάδα, εντοπίζοντας προκλήσεις και ευκαιρίες.

Η έκθεση αναγνωρίζει την πρόοδο που έχουν σημειώσει τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω βήματα προκειμένου να μεταβούμε από μια προσέγγιση που απλώς δεν είναι επιβλαβής σε μια προσέγγιση που έχει αμιγώς θετικό αντίκτυπο. Εφαρμόζοντας οκτώ κατά προτεραιότητα προτάσεις, ο τομέας μπορεί να ενισχύσει τον θετικό του αντίκτυπο, να ενθαρρύνει τη συμμετοχή ενός ευρύτερου φάσματος ενδιαφερόμενων μερών, να προωθήσει την οικονομική διαφοροποίηση και να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ζήτηση για βιώσιμες τουριστικές πρακτικές. Για να διευκολυνθεί η στροφή του τομέα προς αυτή την κατεύθυνση, είναι αναγκαίοι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι οργανισμοί που υποστηρίζουν την τουριστική ανάπτυξη στην Ελλάδα να διερευνήσουν διεξοδικά τις οκτώ βασικές προτεραιότητες.

Εξίσου αναγκαία για την παρακολούθηση της προόδου, τον εντοπισμό νέων ευκαιριών και την αντιμετώπιση των προκλήσεων είναι η συνεπής παρακολούθηση της εφαρμογής των προτεινόμενων στρατηγικών κατευθύνσεων. Τέλος, η διαμόρφωση μιας κοινής αντίληψης για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν ο πλανήτης και η κοινωνία είναι θεμελιώδους σημασίας, προκειμένου ο ελληνικός τουρισμός να ακολουθήσει μια πορεία που θα έχει αμιγώς θετικό αντίκτυπο.

Προτάσεις

Με βάση την ανάλυση, παρουσιάζονται 21 προτάσεις για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα. Οι προτάσεις αυτές έχουν ταξινομηθεί σε τέσσερις κύριες κατηγορίες: **διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, προώθηση της συνεργασίας και διάδοση βέλτιστων πρακτικών, ευθυγράμμιση της τουριστικής στρατηγικής με την πορεία προς έναν αμιγώς θετικό τουρισμό (Pathway to Net Positive Tourism) και παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου** της χώρας. Μέσω μιας προτεινόμενης από την Considerate

διαδικασίας αξιολόγησης, προσδιορίστηκαν **οκτώ προτεραιότητες**, με έμφαση στη **διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων**, στην **αναζήτηση συνεργασιών**, στην **ενίσχυση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών και στην εφαρμογή συστημάτων παρακολούθησης**. Συγκεκριμένα, για κάθε μία από τις κύριες κατηγορίες, οι **προτεινόμενες κατευθύνσεις** είναι οι εξής **(οι οκτώ προτεραιότητες σημειώνονται με έντονους χαρακτήρες)**:

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

- 1. Υπεύθυνη ενίσχυση και προώθηση προορισμών με πλούσια βιοποικιλότητα**
- 2. Επέκταση της τουριστικής περιόδου σε προορισμούς εκτός των καλοκαιρινών μηνών**
3. Ανάπτυξη και προώθηση περιοχών μικρότερης επισκεψιμότητας για τουριστικούς σκοπούς
- 4. Προώθηση εναλλακτικών τουριστικών προϊόντων και διεύρυνση του τουριστικού χαρτοφυλακίου πέρα από το παραδοσιακό προϊόν «ήλιος και θάλασσα»**

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗ ΒΕΛΤΙΣΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

5. Ενσωμάτωση πιστοποιήσεων βιωσιμότητας στις τουριστικές στρατηγικές
- 6. Ενίσχυση και προβολή των υφιστάμενων πρωτοβουλιών μέσω της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων μοντέλων χρηματοδότησης**
- 7. Υποστήριξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με στόχο την ευαισθητοποίηση και την κατανόηση των ζητημάτων ESG (Περιβάλλον-Κοινωνία-Διακυβέρνηση)**
8. Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών φορέων για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών σε θέματα βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών
9. Διευκόλυνση της πολυμερούς συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο, ειδικά εντός των δήμων, για τον εντοπισμό και την προώθηση βέλτιστων πρακτικών βιώσιμου τουρισμού και των θετικών του επιδράσεων στη χώρα και σε άλλους συναφείς κλάδους

ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ ΑΜΙΓΩΣ ΘΕΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

- 10. Προώθηση και διευκόλυνση της υιοθέτησης εδραιωμένων πλαισίων βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης**
11. Πραγματοποίηση ανάλυσης των μέσων μεταφοράς που χρησιμοποιούν οι επισκέπτες, καθώς και των επιπτώσεων που προκύπτουν στις μεταφορικές υποδομές, με στόχο την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων
12. Δημιουργία τοπικών Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών για την υποστήριξη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης σε όλους τους προορισμούς
13. Εκπόνηση έρευνας για την αξιολόγηση του βαθμού ενσωμάτωσης της κυκλικής οικονομίας στις δραστηριότητες του τουριστικού τομέα και εντοπισμός πιθανών ευκαιριών για την περαιτέρω προώθηση της κυκλικότητας στις τουριστικές υποδομές και δραστηριότητες
14. Προώθηση και εξασφάλιση της υιοθέτησης πολιτικών βιώσιμου τουρισμού μέσω ενίσχυσης της διαφάνειας σε ό,τι αφορά την εφαρμογή και την επικοινωνία των ζητημάτων ESG (Περιβάλλον-Κοινωνία-Διακυβέρνηση)
15. Εξασφάλιση ότι όλα τα έργα τουριστικής ανάπτυξης έχουν αμιγώς θετικό αντίκτυπο
16. Ανάληψη πρωτοβουλιών για την προώθηση της βιωσιμότητας ως συλλογικής κοινωνικής αξίας

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΙΓΩΣ ΘΕΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

17. **Αξιολόγηση της κατανάλωσης νερού στον τουρισμό και των επιπτώσεών της στη φέρουσα ικανότητα, με στόχο την επικαιροποίηση του σχεδιασμού και τη διαχείριση των σχετικών υποδομών**
18. **Εκπόνηση μελετών για την αξιολόγηση των προσπαθειών του τομέα ως προς τη μείωση των αποβλήτων**
19. Επανεξέταση των δεικτών απόδοσης ώστε να συμπεριλάβουν δείκτες βιωσιμότητας, ικανοποίησης επισκεπτών/προσωπικού και ευημερίας της κοινότητας, προκειμένου η αξιολόγηση της επιτυχίας να μην περιορίζεται αποκλειστικά στους παραδοσιακούς δείκτες ανάπτυξης
20. Ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών σε εθνικό επίπεδο για τον καθορισμό γραμμών αναφοράς και στόχων/ορίων για τα κριτήρια ESG (Περιβάλλον-Κοινωνία-Διακυβέρνηση) στο πλαίσιο του τουρισμού
21. Αξιολόγηση των επιπτώσεων του τουριστικού τομέα στη βιοποικιλότητα

Το γεγονός ότι τρεις από τις οκτώ βασικές προτεραιότητες τονίζουν την ανάγκη διαφοροποίησης της τουριστικής προσφοράς, υποδεικνύει ξεκάθαρα τις δυνατότητες του ελληνικού τουρισμού να ενισχύσει τον θετικό αντίκτυπο και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή ενός ευρύτερου φάσματος ενδιαφερόμενων μερών σε βιώσιμες πρακτικές. Η ανάλυση αναδεικνύει μια ισχυρή διασύνδεση μεταξύ του ελληνικού τουρισμού και άλλων κλάδων, υποδηλώνοντας ότι η διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων μπορεί να ενισχύσει αυτόν τον δεσμό και να προωθήσει την οικονομική διαφοροποίηση σε ολόκληρη τη χώρα. Ταυτόχρονα, η αναζήτηση συνεργασιών και η ενίσχυση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών και πλαισίων βιώσιμου τουρισμού αναγνωρίζονται ως σημαντικές ευκαιρίες για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα. Ωστόσο, αν δεν υπάρξει συνεχής παρακολούθηση του αντίκτυπου της υλοποίησης νέων στρατηγικών, είναι δύσκολο να καταγραφεί η πρόοδος και να εντοπιστούν νέες ευκαιρίες ή συναφείς προκλήσεις. Συνεπώς, δύο από τις βασικές προτεραιότητες επισημαίνουν, επίσης, την εφαρμογή συστημάτων παρακολούθησης για τον τομέα στην Ελλάδα. Τέλος, η διαμόρφωση μιας κοινής αντίληψης των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν ο πλανήτης και η κοινωνία μας, αλλά και η επίγνωση του τρόπου αντιμετώπισής τους συλλογικά, θέτουν τις βάσεις ώστε ο ελληνικός τουρισμός να ακολουθήσει μια πορεία που θα έχει αμιγώς θετικό αντίκτυπο.

1. Συνοπτική παρουσίαση των προτεινόμενων κατευθύνσεων

Οι ακόλουθες προτεινόμενες κατευθύνσεις¹ λαμβάνουν υπόψη τα πλαίσια, τις ευκαιρίες, τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες, τις προσδοκίες των βασικών ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και τις πιο πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού.

Συνολικά, προσδιορίστηκαν 21 προτεινόμενες κατευθύνσεις που μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε τέσσερις άξονες.

Πίνακας 1. Λίστα των 21 προτάσεων

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗ ΒΕΛΤΙΣΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Υπεύθυνη ενίσχυση και προώθηση προορισμών με πλούσια βιοποικιλότητα 2. Επέκταση της τουριστικής περιόδου σε προορισμούς εκτός των καλοκαιρινών μηνών 3. Ανάπτυξη και προώθηση περιοχών μικρότερης επισκεψιμότητας για τουριστικούς σκοπούς 4. Προώθηση εναλλακτικών τουριστικών προϊόντων και διεύρυνση του τουριστικού χαρτοφυλακίου πέρα από το παραδοσιακό προϊόν «ήλιος και θάλασσα» 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Ενσωμάτωση πιστοποιήσεων βιωσιμότητας στις τουριστικές στρατηγικές 6. Ενίσχυση και προβολή των υφιστάμενων πρωτοβουλιών μέσω της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων μοντέλων χρηματοδότησης 7. Υποστήριξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με στόχο την ευαισθητοποίηση και την κατανόηση των ζητημάτων ESG (Περιβάλλον-Κοινωνία-Διακυβέρνηση) 8. Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών φορέων για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών σε θέματα βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών 9. Διευκόλυνση της πολυμερούς συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο, ειδικά εντός των δήμων, για τον εντοπισμό και την προώθηση βέλτιστων πρακτικών βιώσιμου τουρισμού και των θετικών του επιδράσεων στη χώρα και σε άλλους συναφείς κλάδους
ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ ΑΜΙΓΩΣ ΘΕΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΙΓΩΣ ΘΕΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ
<ol style="list-style-type: none"> 10. Προώθηση και διευκόλυνση της υιοθέτησης εδραιωμένων πλαισίων βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης 11. Πραγματοποίηση ανάλυσης των μέσων μεταφοράς που χρησιμοποιούν οι επισκέπτες, καθώς και των επιπτώσεων που προκύπτουν στις μεταφορικές υποδομές, με στόχο την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων 12. Δημιουργία τοπικών Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών για την υποστήριξη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης σε όλους τους 	<ol style="list-style-type: none"> 17. Αξιολόγηση της κατανάλωσης νερού στον τουρισμό και των επιπτώσεών της στη φέρουσα ικανότητα, για την επικαιροποίηση του σχεδιασμού και της διαχείρισης των υποδομών 18. Εκπόνηση μελετών για την αξιολόγηση των προσπαθειών του τομέα ως προς τη μείωση των αποβλήτων 19. Επανεξέταση των δεικτών απόδοσης ώστε να συμπεριλάβουν δείκτες βιωσιμότητας, ικανοποίησης επισκεπτών/προσωπικού και ευημερίας της κοινότητας, προκειμένου η

¹ Οι προτεινόμενες κατευθύνσεις βασίζονται στα ευρήματα της πλήρους έκθεσης [“EXPERT REPORT: Sustainable Tourism in Greece”, Considerate Group, 2023](#)

<p>προορισμούς</p> <p>13. Εκπόνηση έρευνας για την αξιολόγηση του βαθμού ενσωμάτωσης της κυκλικής οικονομίας στις δραστηριότητες του τουριστικού κλάδου και εντοπισμός πιθανών ευκαιριών για την περαιτέρω προώθηση της κυκλικότητας στις τουριστικές υποδομές και δραστηριότητες</p> <p>14. Προώθηση και εξασφάλιση της υιοθέτησης πολιτικών βιώσιμου τουρισμού μέσω ενίσχυσης της διαφάνειας σε ό,τι αφορά την εφαρμογή και την επικοινωνία των ζητημάτων ESG (Περιβάλλον-Κοινωνία-Διακυβέρνηση)</p> <p>15. Εξασφάλιση ότι όλα τα έργα τουριστικής ανάπτυξης έχουν αμιγώς θετικό αντίκτυπο</p> <p>16. Ανάλυση πρωτοβουλιών για την προώθηση της βιωσιμότητας ως συλλογικής κοινωνικής αξίας</p>	<p>αξιολόγηση της επιτυχίας να μην περιορίζεται αποκλειστικά στους παραδοσιακούς δείκτες ανάπτυξης</p> <p>20. Ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών σε εθνικό επίπεδο για τον καθορισμό γραμμών αναφοράς και στόχων/ορίων για τα κριτήρια ESG στο πλαίσιο του τουρισμού</p> <p>21. Αξιολόγηση των επιπτώσεων του τουριστικού τομέα στη βιοποικιλότητα</p>
---	---

Στην επόμενη ενότητα, προσδιορίζονται οι προτάσεις σε προτεραιότητα μέσω ποιοτικής ανάλυσης που διενεργήθηκε από την Considerate Group.

2.Βαθμολόγηση των προτάσεων για την ενίσχυση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης²

Η παρούσα ενότητα αξιολογεί τις προτάσεις του πίνακα αναλυτικότερα, προκειμένου να προσδιοριστούν οι προτεραιότητες για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού στην Ελλάδα. Απώτερος στόχος της αξιολόγησης είναι η παροχή στρατηγικής καθοδήγησης τόσο στον τομέα όσο και στο ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και η καλύτερη κατανόηση των περιοχών στις οποίες πρέπει να εστιάσουν οι μελλοντικές δράσεις. Καθεμία από τις 21 προτάσεις αξιολογείται με βάση δύο παράγοντες:

A) τη δυνατότητα υλοποίησης μιας πρότασης,

B) τον θετικό αντίκτυπο/όφελος που θα προκύψει από την επιτυχή εφαρμογή της

Για τον προσδιορισμό του βαθμού προτεραιότητας κάθε πρότασης, χρησιμοποιείται ένα σύστημα αξιολόγησης που αποδίδει βαθμολογία από το 1 έως το 5 για κάθε έναν από τους δύο αυτούς παράγοντες. Στη συνέχεια, οι δύο βαθμολογίες συνδυάζονται ώστε να ληφθεί μια πιο τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με ποιες προτάσεις πρέπει να αναγνωριστούν ως «προτεραιότητες».

Η βαθμολόγηση των προτάσεων βασίζεται στην έρευνα και την τεχνογνωσία της Considerate Group. Κατά συνέπεια, είναι εγγενώς υποκειμενική.

Αξιολόγηση δυνατότητας υλοποίησης

Η βαθμολογία 5 υποδηλώνει ότι προσδοκούνται λιγότερα εμπόδια για τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την εφαρμογή της πρότασης, σε σύγκριση με προτάσεις με χαμηλότερη βαθμολογία στη δυνατότητα υλοποίησης. Επιπλέον, αποδίδεται υψηλότερη βαθμολογία όταν υπάρχει ήδη διαθέσιμη υποστήριξη, όπως όταν έχουν ήδη τεθεί οι βάσεις και υφίστανται ήδη δομές/πλαίσια ή επιτυχημένες πρωτοβουλίες.

Στον αντίποδα, η βαθμολογία 1 υποδηλώνει ότι η πρόταση είναι πιθανόν να θέσει διάφορες προκλήσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Αξιολόγηση οφέλους

Όταν μια πρόταση βαθμολογείται με 5, σημαίνει ότι η πρόταση αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, δηλαδή –μεταξύ άλλων– στην οικονομία της χώρας, στους κατοίκους της περιοχής, στους επισκέπτες, στον τουρισμό και σε άλλους κλάδους που συνδέονται με τον τουρισμό.

Αντιθέτως, η βαθμολογία 1 υποδηλώνει ότι η πρόταση ενδεχομένως να ωφελήσει λιγότερα ενδιαφερόμενα μέρη και να έχει πιο τοπικό αντίκτυπο.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τη διαδικασία αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε για τις 21 προτάσεις. Η δεξιά στήλη παρουσιάζει τη συνολική βαθμολογία που έχει συγκεντρώσει κάθε πρόταση. Οι προτάσεις με βαθμολογίες που επισημαίνονται με κόκκινο χρώμα, δηλαδή προτάσεις με βαθμολογίες ίσες ή μεγαλύτερες από οκτώ, θεωρούνται προτεραιότητες και αναλύονται στην παράγραφο [4.3 της πρωτότυπης έκθεσης](#).

² Η ενότητα αυτή βασίζεται στην ενότητα 4.2 της πρωτότυπης έκθεσης “EXPERT REPORT: Sustainable Tourism in Greece», Considerate Group, 2023 που μπορείτε να δείτε [εδώ](#)

Πίνακας 2. Συνοπτικός πίνακας των προτάσεων και της αξιολόγησής τους

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
ΑΞΟΝΑΣ 1: ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ				
1. Υπεύθυνη ενίσχυση και προώθηση προορισμών με πλούσια βιοποικιλότητα	<ul style="list-style-type: none"> Πλήρης αξιοποίηση της πλούσιας βιοποικιλότητας της χώρας για να αναπτυχθεί μια μορφή βιώσιμου τουρισμού που μπορεί να προσφέρει μοναδικές εμπειρίες, όπως μονοπάτια πεζοπορίας σε ορεινές περιοχές, ευκαιρίες παρατήρησης πουλιών και άλλες βιώσιμες δραστηριότητες στη φύση. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> Συμβάλλει στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, στη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και στη χρηματοδότηση προστατευόμενων περιοχών. Συμβάλλει στη διεύρυνση τουριστικών προϊόντων και στη διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας. Συμβάλλει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, στην πρόληψη της κατάρρευσης των οικοσυστημάτων και στην προστασία της φυσικής κληρονομιάς, ενώ συνεισφέρει στις παγκόσμιες προσπάθειες διατήρησης της βιοποικιλότητας. Ευθυγραμμίζεται με τους στόχους των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και με τη Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα (CBD). Αποφέρει οικονομικά οφέλη για τη χώρα. Προσφέρει ευκαιρίες να καθιερωθεί η Ελλάδα ως ηγέτιδα σε αυτού του είδους το τουριστικό προϊόν. 	9
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 4	<ul style="list-style-type: none"> Υφίσταται δίκτυο εθνικών πάρκων, καταφυγίων άγριας ζωής και προστατευόμενων περιοχών, το οποίο παρέχει τη βάση για την προώθηση του φυσιολατρικού τουρισμού. Εάν δεν υφίσταται η απαραίτητη υποδομή για διανυκτερεύσεις σε αυτές τις περιοχές, είναι δυνατόν να διοργανωθούν ημερήσιες εκδρομές. Ενδέχεται να απαιτηθούν περαιτέρω επενδύσεις σε υποδομές. Οι τοπικές κοινότητες και οι ενδιαφερόμενοι φορείς παίζουν κρίσιμο ρόλο στην προστασία και την προώθηση αυτών των προορισμών και στην εξασφάλιση τήρησης των πρακτικών βιώσιμου τουρισμού. 	
2. Επέκταση της τουριστικής περιόδου σε προορισμούς εκτός των καλοκαιρινών μηνών	<ul style="list-style-type: none"> Για τον μετριασμό της πίεσης κατά την περίοδο αιχμής και την παροχή εναλλακτικών επιλογών για τους επισκέπτες. Για τη μελλοντική προστασία της τουριστικής βιομηχανίας έναντι των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων των φαινομένων καύσωνα και των πυρκαγιών κατά την αιχμή της τουριστικής περιόδου. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> Η Ελλάδα μπορεί να γίνεται όλο και πιο ελκυστική για διεθνείς επισκέπτες την άνοιξη και το φθινόπωρο. Μειώνει τις αρνητικές επιπτώσεις των μεγάλων τουριστικών ροών κατά τους μήνες αιχμής. Πρωθεί πιο ισορροπημένες τουριστικές ροές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Μειώνει την πίεση στους προορισμούς. Οι τοπικές επιχειρήσεις λειτουργούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, παρέχοντας ευκαιρίες απασχόλησης όλο τον χρόνο. Θετικές επιπτώσεις στον τομέα και σε άλλους συναφείς κλάδους. 	8
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 3	<ul style="list-style-type: none"> Δεν προβλέπονται σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη θα χρειαστεί να αλλάξουν τις στρατηγικές μάρκετινγκ. Τα ενδιαφερόμενα μέρη ενδεχομένως να χρειαστεί να επαναξιολογήσουν τις δομές των συστημάτων απασχόλησης για τους εποχικούς εργαζομένους. 	

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
3. Ανάπτυξη και προώθηση περιοχών μικρότερης επισκεψιμότητας για τουριστικούς σκοπούς	<ul style="list-style-type: none"> Κατευθύνει την προσοχή σε εποπτευόμενα σημεία ενδιαφέροντος. Προτείνει διαφοροποιημένα τουριστικά προϊόντα της χώρας, πέρα από τους δημοφιλείς προορισμούς. Μειώνει την πίεση στους δημοφιλείς προορισμούς και αναδιανέμει τα έσοδα από τον τουρισμό πιο ομοιόμορφα στη χώρα. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> Οφέλη για τις τοπικές κοινότητες τόσο στις περιοχές με μεγάλη επισκεψιμότητα όσο και σε περιοχές μειωμένης επισκεψιμότητας. Σε περιοχές με μικρότερη επισκεψιμότητα: δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης και ενισχύει την οικονομική ανάπτυξη, προς όφελος των κατοίκων και των τοπικών επιχειρήσεων. Σε προορισμούς με μεγάλη επισκεψιμότητα: μειώνει την πίεση στις περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας περιορίζοντας τον συνωστισμό, ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο υπέρβασης της φέρουσας ικανότητας των τοπικών υποδομών, του περιβάλλοντος και των τόπων πολιτιστικής κληρονομιάς και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Στους επισκέπτες, αυτό εξασφαλίζει μια πιο ευχάριστη, άνετη και αυθεντική εμπειρία, καθώς και την ευκαιρία να εκτιμήσουν καλύτερα τη φυσική ομορφιά, την πολιτιστική κληρονομιά και τον τοπικό τρόπο ζωής. 	7
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2	<ul style="list-style-type: none"> Η πιθανότητα να απαιτηθεί η κατασκευή νέων τουριστικών υποδομών είναι σχετικά υψηλή. Το κόστος που σχετίζεται με αυτές τις επενδύσεις υποδομής ενδέχεται να είναι σημαντικό και να θέτει προκλήσεις σε επίπεδο υλοποίησης. Είναι αναγκαίο να ληφθεί επίσης υπόψη το κόστος μάρκετινγκ και το γεγονός ότι ίσως να χρειαστεί κάποιος χρόνος μέχρι οι ταξιδιώτες να επιλέξουν νέους προορισμούς. 	
4. Προώθηση εναλλακτικών τουριστικών προϊόντων και διεύρυνση του τουριστικού χαρτοφυλακίου πέρα από το παραδοσιακό προϊόν «ήλιος και θάλασσα»	<ul style="list-style-type: none"> Διατήρηση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας της χώρας στην τουριστική αγορά. Ενίσχυση και αναβάθμιση της θέσης των προϊόντων εναλλακτικού τουρισμού και παράλληλη αναγνώριση των πιο πρόσφατων τάσεων και προσδοκιών εκ μέρους των επισκεπτών. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> Η πίεση στους αναπτυσσόμενους προορισμούς μπορεί να μειωθεί και να προωθηθούν εναλλακτικοί προορισμοί. Η μείωση της πίεσης στις περιοχές με μεγάλη επισκεψιμότητα θα βοηθήσει στον περιορισμό του συνωστισμού, στην άμβλυνση της πίεσης στους φυσικούς πόρους και στη διατήρηση του παραδοσιακού τρόπου ζωής των τοπικών κοινοτήτων. Στους επισκέπτες, αυτό εξασφαλίζει μια πιο ευχάριστη, άνετη και αυθεντική εμπειρία, καθώς και την ευκαιρία να εκτιμήσουν καλύτερα τη φυσική ομορφιά, την πολιτιστική κληρονομιά και τον τοπικό τρόπο ζωής. Προσφέρει νέες ευκαιρίες απασχόλησης. Ενισχύει την ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα της χώρας, μειώνοντας την εξάρτηση από τον μαζικό τουρισμό σε παραθαλάσσιους προορισμούς. 	8
		Βαθμολογία σκοπιμότητας 3	<ul style="list-style-type: none"> Η σύμπραξη και η συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών είναι καθοριστικής σημασίας. Οι τοπικές κοινότητες πρέπει να επιδείξουν τη διάθεση να συμμετάσχουν και να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους σε δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού. Εξαρτάται από την ικανότητα των μικρών και των μεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων να προσαρμόσουν και να διευρύνουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους. 	

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
			<ul style="list-style-type: none"> Οι ΜΚΟ και άλλοι οργανισμοί με σχετική εξειδίκευση που επικεντρώνονται στον βιώσιμο τουρισμό, τη διατήρηση του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη των κοινοτήτων και την πολιτισμική διαφύλαξη πρέπει να συμμετέχουν ενεργά, καθώς συνεισφέρουν σε επίπεδο τεχνογνωσίας, επικοινωνίας και υποστήριξης για την προώθηση των προϊόντων εναλλακτικού τουρισμού. Εξαρτάται από τη ζήτηση και τις τουριστικές τάσεις. 	
ΑΞΙΟΝΑΣ 2: ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗ ΒΕΛΤΙΣΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ				
5. Ενσωμάτωση πιστοποιήσεων βιωσιμότητας στις τουριστικές στρατηγικές	<ul style="list-style-type: none"> Εστιάζοντας σταθερά στην προώθηση των πιστοποιήσεων βιωσιμότητας (Πράσινο Κλειδί, Γαλάζια Σημαία κ.λπ.) στο πλαίσιο των τουριστικών στρατηγικών σε επίπεδο χώρας και προορισμών, μπορεί να διαμορφωθεί μια τυποποιημένη προσέγγιση. Περιλαμβάνει ένα καθορισμένο σύνολο κριτηρίων και δεικτών απόδοσης που προσφέρουν σαφή καθοδήγηση σε όλους τους ενδιαφερόμενους τουριστικούς φορείς. Συμβάλλει στη δημιουργία δεικτών αναφοράς στον τομέα, ενισχύοντας τη σαφήνεια και παρέχοντας έναν οδικό χάρτη βιώσιμων πρακτικών. 	Βαθμολογία οφέλους 3	<ul style="list-style-type: none"> Ενισχύει την αξιοπιστία, τη διαφάνεια και την ανταγωνιστικότητα. Προσφέρει πολύτιμα εργαλεία για την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν εμπόδια στην εφαρμογή τους. Το εκτεταμένο εύρος των πιστοποιήσεων καθιστά πιο δύσκολο για τους ενδιαφερόμενους τουριστικούς φορείς να προσδιορίσουν ποιες πιστοποιήσεις είναι αποτελεσματικές και αξιόπιστες. Τα πλεονεκτήματα των πιστοποιήσεων για την προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών δεν έχουν διερευνηθεί επαρκώς. 	6
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 3	<ul style="list-style-type: none"> Λαμβάνοντας υπόψη τον σημαντικό βαθμό υιοθέτησης των πιστοποιήσεων βιωσιμότητας στην Ελλάδα, όπως αποδεικνύει ο μεγάλος αριθμός τοποθεσιών πχ με τις πιστοποιήσεις Γαλάζια Σημαία, είναι πιθανό και άλλες επιχειρήσεις και προορισμοί να υιοθετήσουν παρόμοιες πιστοποιήσεις. Ενδεχόμενα οικονομικά και λειτουργικά εμπόδια στην εφαρμογή της πιστοποίησης βιωσιμότητας από τους προορισμούς. Χωρίς σαφή καθοδήγηση και υποστήριξη, η απόκτηση πιστοποίησης μπορεί να είναι δύσκολη. Μια αυξημένη στήριξη της πολιτείας στις πιστοποιήσεις θα μπορούσε να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να υιοθετήσουν βιώσιμες πρακτικές και να γίνουν πιο ενεργές στον συγκεκριμένο θέμα. Αυτό θα επιταχύνει τη βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα. 	
6. Ενίσχυση και προβολή των υφιστάμενων πρωτοβουλιών μέσω της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών,	<ul style="list-style-type: none"> Στην πλήρη έκθεση περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες δημόσιες, ιδιωτικές ή προερχόμενες από συμπράξεις δημόσιου/ιδιωτικού τομέα. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να διδαχθούν από επιτυχημένες πρωτοβουλίες και να τις αναπαραγάγουν σε άλλους προορισμούς ή κλάδους. Οδηγεί σε ταχύτερη και ευρύτερη υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών, με αποτέλεσμα αυξημένες θετικές επιδράσεις στην κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον σε τοπικό επίπεδο. Πρωωθεί τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων 	8

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
συμπεριλαμβανομένων μοντέλων χρηματοδότησης	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντική ευκαιρία επέκτασης αυτών των έργων βιώσιμου τουρισμού και ενίσχυσης της εμπέλειας και της επιρροής τους. 		<ul style="list-style-type: none"> μερών, όπως κυβερνητικοί φορείς, ΜΚΟ, τοπικές κοινότητες και επιχειρήσεις (ΣΔΙΤ – Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα). Παρέχει ευκαιρίες για συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ προορισμών και χωρών. 	
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 3	<ul style="list-style-type: none"> Οι υφιστάμενες πρωτοβουλίες καταδεικνύουν τη δεκτικότητα της τουριστικής βιομηχανίας απέναντι στη βιωσιμότητα. Αντί να ξεκινήσουν από το μηδέν, οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να αξιοποιήσουν υπάρχουσες πρωτοβουλίες και να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους ώστε να ευθυγραμμιστούν με το εκάστοτε ιδιαίτερο πλαίσιο εφαρμογής. Οικονομικά αποδοτική προσέγγιση που θα βοηθήσει στην προσέλκυση επενδυτών και άλλων πηγών χρηματοδότησης. 	
7.Υποστήριξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με στόχο την ευαισθητοποίηση και την κατανόηση των ζητημάτων ESG (Περιβάλλον-Κοινωνία-Διακυβέρνηση)	<ul style="list-style-type: none"> Ζωτικής σημασίας για την επιτάχυνση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης. Μόνο όταν οι ενδιαφερόμενοι τουριστικοί φορείς κατανοήσουν πλήρως τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αποφάσεων και των δράσεών τους, καθώς και τα πιθανά πλεονεκτήματα της υπεύθυνης συμπεριφοράς, θα παρακινηθούν να προβούν σε αλλαγές. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> Μπορεί να ευαισθητοποιήσει το κοινό για τις θετικές επιπτώσεις των πρακτικών βιώσιμου τουρισμού. Συμβάλλει στην ανάπτυξη ισχυρότερης αίσθησης εποπτείας για την προστασία των περιοχών με πλούσια βιοποικιλότητα, τόσο στους τουρίστες όσο και στις τοπικές κοινότητες. Ενισχύει την ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών του τουρισμού από την αρχή της σταδιοδρομίας τους. Αναπτύσσει τις ικανότητες των τουριστικών επιχειρήσεων, γεγονός που με τη σειρά του αυξάνει την αποδοτικότητα και την εξοικονόμηση κόστους. Ευνοεί τις θετικές αλλαγές στη συμπεριφορά των επισκεπτών. Μειώνει τις περιβαλλοντικές και τις κοινωνικές επιπτώσεις του τουρισμού σε προορισμούς. Μπορεί να αποφέρει οικονομικά οφέλη και να δημιουργήσει ευκαιρίες σε τοπικό επίπεδο. Αποτελεί έναν οικονομικό τρόπο ανάπτυξης ικανών επαγγελματιών με μελλοντικές προοπτικές και προσέλκυσης ταλέντων εκτός του κλάδου. 	9
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 4	<ul style="list-style-type: none"> Οι επενδύσεις στο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της συγκεκριμένης αλλαγής. Είναι σημαντικό να υπάρξουν συνεργασίες με ΜΚΟ και εκπαιδευτικά ιδρύματα και συνεισφορές του ιδιωτικού τομέα, καθώς και κρατική χρηματοδότηση. Τα υφιστάμενα πλαίσια και οι διαθέσιμοι πόροι, όπως προγράμματα κατάρτισης και εκπαιδευτικά εργαλεία, μπορούν να αξιοποιηθούν ώστε να υποστηρίξουν την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Η στήριξη σε επίπεδο πολιτικών και οι κανονισμοί επίσης, παίζουν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, για παράδειγμα μέσω της ενσωμάτωσής της σε εθνικές ή/και περιφερειακές στρατηγικές. Ωστόσο, η αλλαγή των υφιστάμενων πολιτικών μπορεί να αποδειχθεί δύσκολη. 	

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
8. Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών φορέων για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών σε θέματα βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπει την ανταλλαγή πολύτιμων γνώσεων, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών. • Τα δημόσια ιδρύματα διαθέτουν συχνά πληθώρα ερευνητικών ευρημάτων, δεδομένων καθώς και εμπειρία ως προς το ρυθμιστικό πλαίσιο. • Τα ιδιωτικά ιδρύματα μπορούν να συνεισφέρουν με καινοτόμες προσεγγίσεις και το επιχειρηματικό τους πνεύμα. Συχνά διαθέτουν μεγαλύτερη τεχνογνωσία σε τεχνολογικό επίπεδο και περισσότερους οικονομικούς πόρους. • Οι προκλήσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν πιο αποτελεσματικά και αποδοτικά. 	Βαθμολογία οφέλους 4	<ul style="list-style-type: none"> • Βρίσκονται σε εξέλιξη πολυάριθμες πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες προσφέρουν στον δημόσιο τομέα την ευκαιρία να αποκτήσει πολύτιμες γνώσεις. • Αυτή η αμοιβαία επωφελής σχέση επιτρέπει στον ιδιωτικό τομέα να αναπτύσσει και να υλοποιεί πιο αποτελεσματικά βιώσιμες δράσεις σε ένα δημόσιο περιβάλλον που υποστηρίζει και προωθεί ενεργά τοπικές πρωτοβουλίες βιωσιμότητας. 	6
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδεχόμενη ύπαρξη διαφορετικών προτεραιοτήτων μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών ενδιαφερόμενων μερών. Αυτό αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική πρόκληση στο σύγχρονο πολιτικό περιβάλλον για τα ζητήματα ESG (Περιβάλλον -Κοινωνία-Διακυβέρνηση). • Ο δημόσιος τομέας είναι πιθανό να αντιμετωπίσει δυσκολίες στην ομοιόμορφη επιδίωξη πρωτοβουλιών βιωσιμότητας ανά την επικράτεια και στην ανάπτυξη μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής. • Η απουσία ισχυρών κανονισμών και μηχανισμών επιβολής σε επίπεδο ESG (Περιβάλλον -Κοινωνία-Διακυβέρνηση) ενδεχομένως να εμποδίσει την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. 	
9. Διευκόλυνση της πολυμερούς συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο, ειδικά εντός των δήμων, για τον εντοπισμό και την προώθηση βέλτιστων πρακτικών βιώσιμου τουρισμού και των θετικών του επιδράσεων στη χώρα και σε άλλους συναφείς κλάδους	<ul style="list-style-type: none"> • Ενεργή στήριξη για τη διοργάνωση συναντήσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή παρόμοιων εκδηλώσεων, με σκοπό να διευκολυνθεί η ανταλλαγή γνώσης και η συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων σε τοπικό επίπεδο. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> • Η συμμετοχή των κοινοτήτων εντός των δήμων είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη ενός μακροπρόθεσμου μετασχηματισμού στην τουριστική βιομηχανία. 	7
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2	<ul style="list-style-type: none"> • Η δυσκολία να συγκεντρωθούν στο ίδιο τραπέζι οι διάφοροι τοπικοί ενδιαφερόμενοι φορείς, να συνεργαστούν και να ευθυγραμμίσουν τις επιδιώξεις τους επιτείνεται περαιτέρω από την προσπάθειά τους να διαχειριστούν τις πολιτικές πτυχές των ζητημάτων ESG (Περιβάλλον -Κοινωνία-Διακυβέρνηση). 	

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
ΑΞΟΝΑΣ 3: ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ ΑΜΙΓΩΣ ΘΕΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ				
10. Προώθηση και διευκόλυνση της υιοθέτησης εδραιωμένων πλαισίων βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης	<ul style="list-style-type: none"> Τα τελευταία χρόνια, οι ενδιαφερόμενοι φορείς του τομέα έχουν αναπτύξει μια σειρά από παγκοσμίως εφαρμοστέα πλαίσια που στρέφουν τον κλάδο προς την επίτευξη του αμιγώς θετικού αντίκτυπου. Αυτά τα πλαίσια βοηθούν να αποδυναμωθεί η ιδέα ότι πρωταρχικός δείκτης επιτυχίας του τουρισμού είναι η ανάπτυξη. Καθιερώνουν εξειδικευμένους δείκτες που ενισχύουν την κατανόηση των πλεονεκτημάτων της μετάβασης σε έναν πιο βιώσιμο τουριστικό κλάδο. 	Βαθμολογία οφέλους 4	<ul style="list-style-type: none"> Επιτρέπει στην Ελλάδα να επωφεληθεί από την εμπειρία και τις βέλτιστες πρακτικές άλλων προορισμών, ώστε να αναπτύξει μια εθνική στρατηγική για βιώσιμο τουρισμό. Επιτρέπει τον καθορισμό δεικτών επιτυχίας, τη συγκριτική αξιολόγηση και τη σύγκριση μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Ενθαρρύνει τις ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις στην πορεία τους προς ένα αμιγώς θετικό αποτύπωμα. Παράλληλα, ενθαρρύνει την Ελλάδα γενικότερα να ενταχθεί στην διεθνή τάση προς έναν αμιγώς θετικό αποτύπωμα στον τουρισμό και να μην θεωρείται ότι υπολείπεται των εξελίξεων στον κλάδο. Διευκολύνει την ανάπτυξη μιας συντονισμένης προσέγγισης στον βιώσιμο τουρισμό, προς όφελος του περιβάλλοντος, των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων, του τομέα και της παγκόσμιας φήμης του ελληνικού τουρισμού. 	8
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 4	<ul style="list-style-type: none"> Απαιτείται η διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης μεταξύ των ενδιαφερόμενων τουριστικών φορέων. Μπορούν να αναπτυχθούν προγράμματα κατάρτισης και ανάπτυξης ικανοτήτων, ώστε να βοηθήσουν τις ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις και τους ελληνικούς τουριστικούς φορείς να κατανοήσουν τα σχετικά πλαίσια. Είναι αναγκαίο να προσκληθούν να συμμετάσχουν στο εγχείρημα και άλλοι κλάδοι που συνδέονται με τον τουρισμό. Η πολιτικοποίηση του θέματος της βιωσιμότητας είναι πιθανό να συνεχίσει να αποτελεί πρόκληση. Η αξιοποίηση υφιστάμενων πλαισίων που ήταν επιτυχημένη σε άλλες χώρες μπορεί να επιταχύνει την υλοποίηση. 	
11. Πραγματοποίηση ανάλυσης των μέσων μεταφοράς που χρησιμοποιούν οι επισκέπτες, καθώς και των επιπτώσεων που προκύπτουν στις μεταφορικές υποδομές με στόχο την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων	<ul style="list-style-type: none"> Με βάση αυτή την ανάλυση μπορούν να προσδιοριστούν οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες στον κλάδο των μεταφορών και στη συνέχεια να αναπτυχθούν στοχευμένες βιώσιμες λύσεις που μπορούν να εφαρμόσουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς. 	Βαθμολογία οφέλους 4	<ul style="list-style-type: none"> Η βαθύτερη κατανόηση της τρέχουσας κατάστασης του κλάδου μεταφορών σε σχέση με τον τουρισμό αποτελεί κρίσιμο βήμα προς την προώθηση ενός πιο βιώσιμου τομέα. Ωφελεί τους επισκέπτες αλλά και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής, ενώ μετριάξει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού και των μεταφορών. Συμβάλλει στις προσπάθειες της Ελλάδας για την επίτευξη των κλιματικών στόχων. 	7
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 3	<ul style="list-style-type: none"> Η έλλειψη επενδύσεων σε υποδομές μεταφορών, σε σύγκριση με τον παγκόσμιο ανταγωνισμό, μπορεί να αποτελέσει πρόκληση σε επίπεδο πόρων (συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών πόρων) αλλά και όσον αφορά τη δυνατότητα συλλογής δεδομένων. 	

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
12. Δημιουργία τοπικών Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών για την υποστήριξη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης σε όλους τους προορισμούς	<ul style="list-style-type: none"> Οι Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών μπορούν να λειτουργήσουν ως κεντρικές πλατφόρμες που θα διευκολύνουν τη συνεργασία, τον συντονισμό και τον στρατηγικό σχεδιασμό μεταξύ διαφόρων ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεων και κοινοτήτων. Οι Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών μπορούν, επίσης, να διευκολύνουν την εφαρμογή πρακτικών βιώσιμου τουρισμού σε τοπικό επίπεδο. Έμφαση δίνεται στη διαχείριση του τουρισμού σε τοπικό επίπεδο. 	Βαθμολογία οφέλους 4	<ul style="list-style-type: none"> Υποστηρίζεται η προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο, καθώς οι Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών συνεργάζονται άμεσα με τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς και μπορούν να εξετάσουν πιο εύκολα τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής. Υπάρχει μεγαλύτερη διαθεσιμότητα πληροφοριών σχετικά με τη βιωσιμότητα του προορισμού για τους επισκέπτες. Οι τοπικές επιχειρήσεις αισθάνονται ότι λαμβάνουν μεγαλύτερη υποστήριξη στις προσπάθειές τους. Αυξάνεται η ευαισθητοποίηση για τον βιώσιμο τουρισμό, γεγονός που συμβάλλει στην ανάδειξη αυτών των προορισμών και στην προστασία της τοπικής φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς. 	6
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2	<ul style="list-style-type: none"> Πιθανή έλλειψη οικονομικών πόρων για τη δημιουργία Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών σε όλους τους προορισμούς. Έλλειψη εξειδικευμένης τεχνογνωσίας για τη διαχείριση και τη δημιουργία των Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών. Η δημιουργία και η χρηματοδότηση Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών εξαρτάται από την πολιτική βούληση. Ενδεχόμενη απροθυμία των τοπικών ενδιαφερομένων μερών να συνεργαστούν με τους νεοσύστατους Οργανισμούς Διαχείρισης Προορισμών. Περιορισμένος αριθμός υφιστάμενων Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών στη χώρα που να μπορούν να λειτουργήσουν ως πρότυπα ή σημεία αναφοράς. 	
13. Εκπόνηση έρευνας για την αξιολόγηση του βαθμού ενσωμάτωσης της κυκλικής οικονομίας στις δραστηριότητες του τουριστικού τομέα και εντοπισμός πιθανών ευκαιριών για την περαιτέρω προώθηση της κυκλικότητας στις τουριστικές υποδομές και δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> Συμβάλλει στην ολοκληρωμένη κατανόηση της τρέχουσας κατάστασης σε ό,τι αφορά τις πρακτικές κυκλικής οικονομίας στον τουριστικό τομέα. Εντοπίζει κενά και ευκαιρίες ώστε να επιτρέψει στοχευμένες παρεμβάσεις και την ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών στρατηγικών για την περαιτέρω προώθηση της κυκλικότητας. Συμβάλλει στη 	Βαθμολογία οφέλους 4	<ul style="list-style-type: none"> Προσφέρει οφέλη για πολλά ενδιαφερόμενα μέρη σε όλους τους προορισμούς που συμμετέχουν στην έρευνα. Καθιστά δυνατή τη βελτίωση των πολιτικών. Προάγει την ευημερία των κοινοτήτων. Επιτρέπει τη διατήρηση των πόρων και την εκπλήρωση των προσδοκιών των υπεύθυνων ταξιδιωτών. Υποστηρίζεται από την Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία και τον Νόμο 4736/2020 για τα απόβλητα. 	7
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 3	<ul style="list-style-type: none"> Απαιτεί την εκτενή συλλογή και ανάλυση δεδομένων από διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς όπως το ΙΝΣΕΤΕ, τουριστικές επιχειρήσεις και κρατικοί φορείς. Υπάρχει δυσκολία στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πρωτοβουλιών κυκλικής οικονομίας και στον εντοπισμό πιθανών εμποδίων. Απαιτεί ανάλυση σε βάθος και ειδικές γνώσεις. Η χρηματοδότηση μπορεί να αποδειχθεί δύσκολη, καθώς η έρευνα απαιτεί σημαντικούς πόρους. 	

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
	βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων, στη μείωση των αποβλήτων και στη βελτίωση της βιωσιμότητας στις τουριστικές δραστηριότητες, οδηγώντας σε βελτιωμένες περιβαλλοντικές επιδόσεις, μειώσεις κόστους και μακροπρόθεσμα οικονομικά οφέλη.			
14. Προώθηση και εξασφάλιση της υιοθέτησης πολιτικών βιώσιμου τουρισμού μέσω ενίσχυσης της διαφάνειας σε ό,τι αφορά την εφαρμογή και την επικοινωνία των ζητημάτων ESG (Περιβάλλον-Κοινωνία-Διακυβέρνηση)	Επικεντρώνεται στη συνεργασία με την κυβέρνηση και τους δημόσιους φορείς. Οι βασικοί στόχοι περιλαμβάνουν τα εξής:	Βαθμολογία οφέλους 3	<ul style="list-style-type: none"> • Η αύξηση της σαφήνειας και της διαφάνειας όσον αφορά τη δέσμευση της κυβέρνησης στον βιώσιμο τουρισμό θα ενθαρρύνει τις τουριστικές επιχειρήσεις να συμμετάσχουν περισσότερο. • Με τη σειρά του, αυτό θα ωφελήσει τις τοπικές κοινότητες και το περιβάλλον και θα αυξήσει τη φήμη και την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας ως βιώσιμου προορισμού. 	5
	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη ξεκάθαρων και ολοκληρωμένων πολιτικών βιώσιμου τουρισμού, εύκολα προσβάσιμων στο κοινό • Παροχή υποστήριξης σε τουριστικές επιχειρήσεις για την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών (συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής βοήθειας, της κατάρτισης και της τεχνικής καθοδήγησης) • Πρόληψη της προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας (greenwashing) • Εξασφάλιση της αποτελεσματικής υλοποίησης και επιβολής των σχετικών πολιτικών • Επικοινωνία της δέσμευσης της κυβέρνησης στον 	Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2	<ul style="list-style-type: none"> • Οι υπεύθυνοι χάραξης της δημόσιας πολιτικής για τον τουρισμό μπορούν να αξιοποιήσουν τα υφιστάμενα πλαίσια και εργαλεία ως καθοδήγηση. • Εξαρτάται σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό από την πολιτική βούληση. • Η οικονομική αστάθεια και η πολιτικοποίηση των θεμάτων ESG (Περιβάλλον -Κοινωνία-Διακυβέρνηση) ενδέχεται να δημιουργήσουν επιπλέον δυσκολίες, ειδικά αν η έμφαση παραμένει στην οικονομική ανάπτυξη και όχι στη βιωσιμότητα και στην ευημερία των κοινοτήτων. 	

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
	βιώσιμο τουρισμό μέσω ποικίλων καναλιών, όπως είναι τα μέσα ενημέρωσης, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι τουριστικοί ιστότοποι.			
15. Εξασφάλιση ότι όλα τα έργα τουριστικής ανάπτυξης έχουν αμιγώς θετικό αντίκτυπο	<ul style="list-style-type: none"> • Προτείνει να εξεταστούν τα οφέλη από την ενσωμάτωση αυτής της αρχής στην εθνική τουριστική στρατηγική της χώρας. • Διενέργεια μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και απαίτηση από τους κατασκευαστές να υιοθετήσουν βιώσιμες πρακτικές, με τους επενδυτές να υποστηρίζουν επενδύσεις σε βιώσιμες υποδομές. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> • Μακροπρόθεσμα οφέλη για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του τουρισμού αλλά και εκτός τομέα, με θετική επίδραση στην ελληνική οικονομία. • Προσέλκυση επενδυτών. • Δημιουργία υψηλότερων αποδόσεων σε σύγκριση με τις παραδοσιακές τουριστικές κατασκευές. • Αύξηση της ανθεκτικότητας του κλάδου στην οικονομική αστάθεια και την κλιματική αλλαγή. • Προστασία της βιοποικιλότητας και εξοικονόμηση υδάτινων πόρων. • Τοποθέτηση της Ελλάδας μπροστά από τις εξελίξεις στον κλάδο. Εξασφάλιση ασφαλιστρών για κατασκευές με ουδέτερο αποτύπωμα, καθώς οι υποδομές υψηλής έντασης CO₂ είναι όλο και πιο δύσκολο να ασφαλιστούν. 	7
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2	<ul style="list-style-type: none"> • Υψηλό κόστος υλοποίησης. • Προς το παρόν, ο τομέας και η πολιτεία εστιάζουν κατά προτεραιότητα στη μείωση των εκπομπών άνθρακα, της κατανάλωσης ενέργειας και πόρων και στον μετριασμό των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η επίτευξη μιας στρατηγικής για αμιγώς θετικές επιπτώσεις παραμένει μακρόπνοος στόχος. 	
16. Ανάλυση πρωτοβουλιών για την προώθηση της βιωσιμότητας ως συλλογικής κοινωνικής αξίας	<ul style="list-style-type: none"> • Υπογραμμίζει την ανάγκη να αντιμετωπίσουμε τη βιωσιμότητα ως μια συλλογική ευθύνη που είναι επωφελής για όλους. • Αποσκοπεί στην προώθηση μιας κοινής προσέγγισης, ενθαρρύνοντας τη συναίνεση, ενσωματώνοντας τη βιωσιμότητα σε διαφορετικούς κλάδους και διαφορετικές πολιτικές και αντιμετωπίζοντας περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> • Ενισχύει τη φήμη της χώρας και την ανταγωνιστικότητα του κλάδου μέσω σαφούς δέσμευσης στην περιβαλλοντική διαχείριση, την κοινωνική ευθύνη και τη διατήρηση του πολιτιστικού κεφαλαίου. • Προσελκύει περιβαλλοντικά ευαίσθητοποιημένους και κοινωνικά υπεύθυνους τουρίστες (την αυριανή γενιά ταξιδιωτών), συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην οικονομική ανάπτυξη και στη διαμόρφωση ενός κλάδου ανθεκτικού απέναντι στις μελλοντικές εξελίξεις. • Ενθαρρύνει τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων, με αποτέλεσμα τη δημιουργία εισοδημάτων και θέσεων εργασίας. • Εξασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και την κοινωνική και την πολιτισμική διαφύλαξη. • Μετριάζει τους κινδύνους και περιορίζει την ευαλωτότητα του κλάδου απέναντι σε περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς κινδύνους. • Ενισχύει τη συνεργασία και τη σύμπραξη μεταξύ διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων, των κυβερνητικών φορέων, των τοπικών κοινοτήτων και των τουριστών. 	7

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
	<ul style="list-style-type: none"> προκλήσεις. Δίνει προτεραιότητα στις βιώσιμες πρακτικές με βάση την αξία τους, αντί να επηρεάζεται αποκλειστικά από πολιτικούς παράγοντες. 	Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2	<ul style="list-style-type: none"> Το ζήτημα δεν περιορίζεται σε έναν συγκεκριμένο κλάδο – αποτελεί ευρύτερο κοινωνικό ζήτημα, γεγονός που καθιστά δύσκολη την αντιμετώπισή του. Κλειδί για την αναίρεση της πολιτικής αντιμετώπισης της βιωσιμότητας και τη δημιουργία μιας κοινής πλατφόρμας συζήτησης είναι η ενίσχυση της περιβαλλοντικής παιδείας στην κοινωνία, καθώς και η ευαισθητοποίηση και η εκπαίδευση στα θέματα ESG (Περιβάλλον -Κοινωνία-Διακυβέρνηση). 	
ΑΞΟΝΑΣ 4: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΙΓΩΣ ΘΕΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ				
17. Αξιολόγηση της κατανάλωσης νερού στον τουρισμό και των επιπτώσεων της στη φέρουσα ικανότητα, με στόχο την επικαιροποίηση του σχεδιασμού και της διαχείρισης των υποδομών	<ul style="list-style-type: none"> Η λειψυδρία είναι ένα πιεστικό ζήτημα στην Ελλάδα και ο τουριστικός κλάδος είναι σημαντικός καταναλωτής υδάτινων πόρων. Η αξιολόγηση μπορεί να βοηθήσει τους φορείς χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη του τομέα να εντοπίσουν περιοχές όπου μπορούν να εφαρμοστούν μέτρα εξοικονόμησης νερού και τομείς όπου είναι πιθανόν να απαιτηθούν επενδύσεις σε υποδομές για τη μείωση της συνολικής χρήσης νερού. Μπορεί, επίσης, να παρέχει πληροφορίες για τη φέρουσα ικανότητα ενός προορισμού. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να καθοδηγήσουν τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με τον σχεδιασμό 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> Παροχή ενός σημείου αναφοράς για τις τουριστικές επιχειρήσεις σε διάφορους προορισμούς. Συμβολή στη μείωση της χρήσης νερού από τον κλάδο και των αρνητικών επιπτώσεων της λειψυδρίας στο περιβάλλον. Δυνατότητα επικαιροποίησης του σχεδιασμού και της διαχείρισης υδάτινων πόρων. Χρήσιμη σε επίπεδο ετοιμότητας απέναντι σε καταστροφές. Δυνατότητα συμβολής στη σημαντική μείωση του λειτουργικού κόστους στον τουριστικό κλάδο. Δυνατότητα επιπλέον συμβολής στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα του κλάδου και στη διαφύλαξη των φυσικών πόρων. Αυτό ευθυγραμμίζεται με την πορεία προς έναν αμιγώς θετικό τουρισμό. Συμβολή στην ενίσχυση της φήμης της χώρας ως βιώσιμου τουριστικού προορισμού. Προσέλκυση περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένων τουριστών που θα συμβάλει στην ανάπτυξη του τουρισμού. 	8
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 3	<ul style="list-style-type: none"> Εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα πηγών δεδομένων σχετικά με την κατανάλωση νερού, τα κλιματικά πρότυπα και άλλες σχετικές πληροφορίες. Εξαρτάται από τα περιθώρια χρηματοδότησης σε εθνικό επίπεδο. Εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα τεχνογνωσίας και γνώσης στη διαχείριση των υδάτων, τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και τις περιβαλλοντικές επιστήμες (τονίζοντας τη σημασία της εκπαίδευσης). Η εφαρμογή αυτής της πρότασης θα πρέπει να εναρμονίζεται με τα υφιστάμενα πλαίσια πολιτικής για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη. 	

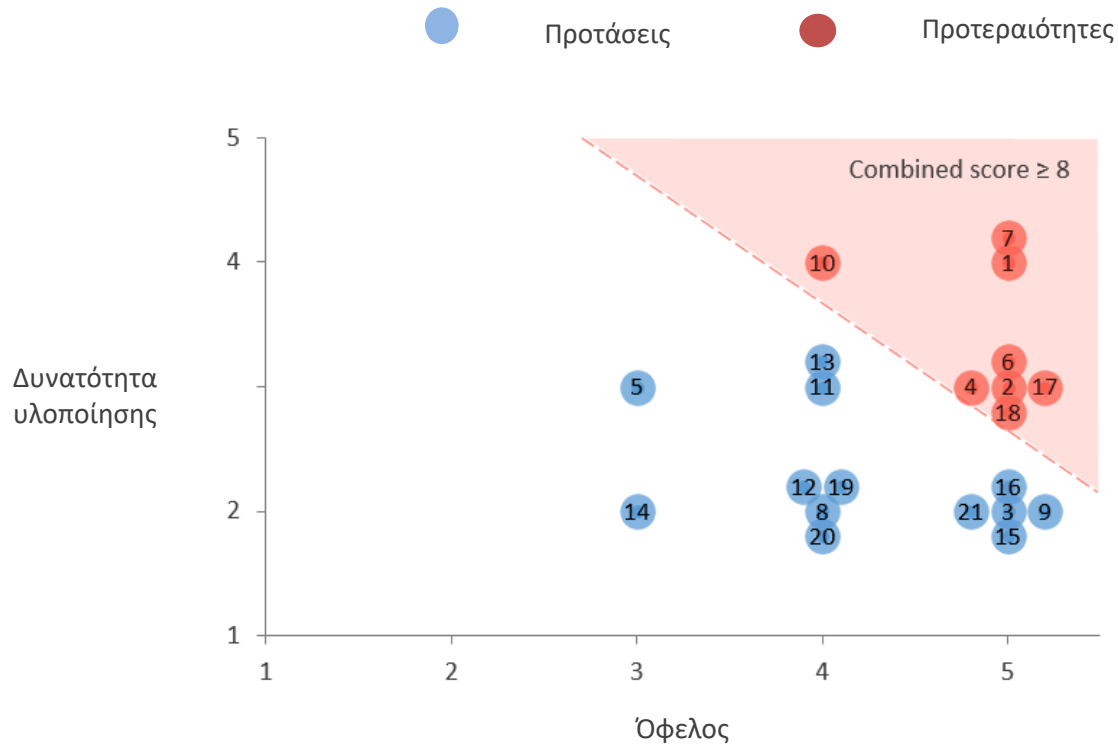
Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
	και τη διαχείριση υποδομών που σχετίζονται με το νερό.			
18. Εκπόνηση μελετών για την αξιολόγηση των προσπαθειών του τομέα ως προς τη μείωση των αποβλήτων	<ul style="list-style-type: none"> Ο τουρισμός συμβάλλει στη δημιουργία αποβλήτων και στη ρύπανση του περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Είναι σημαντικό να αξιολογηθούν οι τρέχουσες πρακτικές διαχείρισης αποβλήτων και να προσδιοριστούν ευκαιρίες προς βελτίωση. Αυτό περιλαμβάνει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πρωτοβουλιών μείωσης των αποβλήτων και τον εντοπισμό περιοχών όπου μπορούν να καταβληθούν επιπλέον προσπάθειες για τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων και τη βελτίωση των πρακτικών διάθεσης αποβλήτων. 	Βαθμολογία οφέλους 5	<ul style="list-style-type: none"> Ενισχύουν τον βαθμό κατανόησης της τρέχουσας κατάστασης και του τρέχοντος αντίκτυπου των πρακτικών και των διαδικασιών διαχείρισης αποβλήτων. Βοηθούν να εντοπιστούν τα πλέον αποτελεσματικά και τα λιγότερο αποτελεσματικά μέτρα που έχουν ληφθεί. Προσδιορίζουν πώς μπορεί να περιοριστεί πιο αποτελεσματικά η περιβαλλοντική ρύπανση και η παραγωγή αποβλήτων. Συμβάλλουν στον εξορθολογισμό της διαδικασίας ελέγχου των αποβλήτων. Παρέχουν ένα σημείο αναφοράς για τις τουριστικές επιχειρήσεις σε διάφορους προορισμούς. Στη συνέχεια, οι βέλτιστες πρακτικές μπορούν να κοινοποιηθούν σε ολόκληρο τον τομέα, γεγονός που θα συμβάλει στη βελτίωση της βιωσιμότητας του τουρισμού και στην προσέλκυση περιβαλλοντικά ευαίσθητοποιημένων ταξιδιωτών. Ορισμένες πρακτικές ενδέχεται να μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλους κλάδους. Περιορίζουν το αποτύπωμα άνθρακα του τομέα και τον προωθούν στην πορεία προς έναν αμιγώς θετικό τουρισμό. Πετυχαίνουν μειώσεις κόστους για τις επιχειρήσεις του κλάδου, καθώς οι επιχειρήσεις ελαχιστοποιούν το κόστος διάθεσης αποβλήτων και δυνητικά δημιουργούν έσοδα μέσω της ανακύκλωσης, αλλά και άλλων πρωτοβουλιών μείωσης των αποβλήτων. Μειώνουν τα απόβλητα και τη ρύπανση στις παραλίες και σε σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς, και διατηρούν καθαρούς τους βασικούς τουριστικούς πόρους. 	8
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 3	<ul style="list-style-type: none"> Στην Ελλάδα υπάρχουν σε ισχύ αρκετές πρωτοβουλίες για τη μείωση των αποβλήτων, όπως οι υφιστάμενες πολιτικές για τη μείωση των πλαστικών απορριμμάτων και την ενθάρρυνση της ανακύκλωσης, καθώς και πολλές τοπικές πρωτοβουλίες. Από αυτές, μπορούν να αντληθούν πολλά δεδομένα προς ανάλυση. Παράλληλα, η τεχνογνωσία του ΙΝΣΕΤΕ στη Εκπόνηση ερευνών και μελετών και η ικανότητά του να παρέχει εκπαίδευση και κατάρτιση στις τουριστικές επιχειρήσεις θα αποτελέσει παράγοντα ανεκτίμητης αξίας. Άλλοι οργανισμοί μπορούν επίσης, να συνεισφέρουν με την τεχνογνωσία και τους πόρους τους. Το αυξανόμενο ενδιαφέρον και ο αυξανόμενος προβληματισμός των επισκεπτών σχετικά με τον βιώσιμο τουρισμό θα συμβάλουν στην προώθηση των προσπαθειών. 	

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
19. Επανεξέταση των δεικτών απόδοσης ώστε να συμπεριλάβουν δείκτες βιωσιμότητας, ικανοποίησης επισκεπτών και ευημερίας της κοινότητας, προκειμένου η αξιολόγηση της επιτυχίας να μην περιορίζεται αποκλειστικά στους παραδοσιακούς δείκτες ανάπτυξης.	<ul style="list-style-type: none"> Επανεξέταση των δεικτών μέτρησης της επιτυχίας, ώστε να συμπεριληφθούν δείκτες βιωσιμότητας, ικανοποίησης των επισκεπτών και ευημερίας της κοινότητας, όπως είναι η ποσότητα αποβλήτων που παράγεται από τους τουρίστες και η ποσότητα νερού και ενέργειας που αυτοί καταναλώνουν, ο αντίκτυπος του τουρισμού στις τοπικές κοινότητες (συμπεριλαμβανομένης της υγείας και της ευημερίας γενικότερα, των επιπέδων εισοδήματος/ εκπαίδευσης /απασχόλησης /εγκληματικότητας/ ρύπανσης στην κοινότητα), η συνολική βαθμολογία της τουριστικής εμπειρίας και ο χρόνος που αφιερώνεται στην τουριστική εμπειρία. 	Βαθμολογία οφέλους 4	<ul style="list-style-type: none"> Βελτίωση της εμπειρίας των επισκεπτών. Βελτίωση της ικανοποίησης του προσωπικού. Βελτίωση των τουριστικών προϊόντων που προσφέρονται. Αύξηση του αριθμού των επαναλαμβανόμενων επισκέψεων και της φήμης των προορισμών. Αύξηση της ευημερίας της κοινότητας και της βιωσιμότητας των τοπικών επιχειρήσεων. 	6
		Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2	<ul style="list-style-type: none"> Δεδομένου ότι προς το παρόν δεν υφίστανται τέτοιοι δείκτες, θα χρειαστούν σημαντικές προσπάθειες για να τεθούν σε εφαρμογή τα πλαίσια, ώστε να ξεκινήσει η συλλογή στοιχείων και η παρακολούθηση των σχετικών παραμέτρων. Απαιτούνται ενδεχομένως σημαντικές οικονομικές επενδύσεις που ίσως είναι δύσκολο να εξασφαλιστούν. Απαιτείται συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων τουριστικών φορέων προκειμένου να υπάρξει συμφωνία για τους πιο χρήσιμους δείκτες που πρέπει να ξεκινήσουν να παρακολουθούνται. Η προώθηση αυτών των νέων δεικτών επιτυχίας ίσως να μην είναι απλή διαδικασία, αν δεν προσδιοριστούν οι σωστές ροές επικοινωνίας και δεν γίνουν κατανοητά τα άμεσα οικονομικά οφέλη από τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη. 	
20. Ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών σε εθνικό επίπεδο για τον καθορισμό γραμμών αναφοράς και στόχων/ορίων για τα κριτήρια ESG (Περιβάλλον-Κοινωνία-Διακυβέρνηση) στο πλαίσιο του τουρισμού	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου που θέτει πρότυπα και δείκτες αναφοράς. Παροχή σαφούς κατεύθυνσης για τη μέτρηση και την αξιολόγηση της απόδοσης των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον τουρισμό σε επίπεδο ESG. Καθορίζοντας 	Βαθμολογία οφέλους 4	<ul style="list-style-type: none"> Προσφέρει διαφάνεια και συνέπεια και βελτιώνει τις βιώσιμες πρακτικές. Βελτιώνει τις δυνατότητες αναφοράς και λογοδοσίας και κατά συνέπεια βελτιώνει την επικοινωνία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Βοηθά στην καλύτερη κατανόηση της τρέχουσας κατάστασης και ως εκ τούτου στον περιορισμό της κατανάλωσης πόρων, της παραγωγής αποβλήτων και των συνολικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Υποστηρίζει τις προσπάθειες της Ελλάδας να τηρήσει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει. Προσελκύει επενδυτές. Πρωθυε υπεύθυνες τουριστικές πρακτικές που έχουν θετικό αντίκτυπο στις τοπικές κοινότητες. 	6

Πρόταση	Περιγραφή	Βαθμολογίες	Επεξήγηση Αιτιολόγηση	Συνολική βαθμολογία
	<p>γραμμές αναφοράς και θέτοντας στόχους ή όρια, οι κατευθυντήριες γραμμές επιδιώκουν να καθοδηγήσουν τον κλάδο προς βιώσιμες πρακτικές, εξασφαλίζοντας ότι οι τουριστικές δραστηριότητες ευθυγραμμίζονται με τα καθιερωμένα κριτήρια ESG και συμβάλλουν θετικά στη συνολική ευημερία των προορισμών και των κοινοτήτων.</p>	<p>Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> Υπάρχουν δυσκολίες όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων και τον καθορισμό των γραμμών αναφοράς / στόχων για τα κριτήρια ESG στον τουρισμό. Η συλλογή των σχετικών δεδομένων για τις πτυχές ESG (Περιβάλλον -Κοινωνία-Διακυβέρνηση) είναι περίπλοκη και απαιτεί συνεργασία. Η διαδικασία είναι χρονοβόρα, καθώς απαιτείται μια αρχική περίοδος συλλογής και παρακολούθησης των δεδομένων, προκειμένου να καθοριστούν ουσιαστικοί στόχοι που να ευθυγραμμίζονται με τους στόχους βιωσιμότητας. Ο συντονισμός των ενδιαφερόμενων φορέων, οι επενδύσεις στις υποδομές δεδομένων και οι τυποποιημένες μεθοδολογίες αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για μια επιτυχή υλοποίηση. 	
<p>21. Αξιολόγηση των επιπτώσεων του τουριστικού τομέα στη βιοποικιλότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη στρατηγικών για τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων και την προώθηση θετικών αποτελεσμάτων. Μπορεί να περιλαμβάνει τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, την πραγματοποίηση ερευνών σε συνεργασία με τουριστικές επιχειρήσεις, την εκπόνηση μελετών στο πεδίο και τη διεξαγωγή δημόσιων διαβουλεύσεων. 	<p>Βαθμολογία οφέλους 5</p>	<ul style="list-style-type: none"> Καλύτερη κατανόηση των θετικών και των αρνητικών επιπτώσεων του κλάδου στη βιοποικιλότητα της χώρας. Περαιτέρω ανάπτυξη του οικοτουρισμού και των δραστηριοτήτων που συνδέονται με τη βιοποικιλότητα. Δημιουργία νέων τουριστικών ευκαιριών και θέσπιση νέων προστατευόμενων περιοχών όπου χρειάζεται. Ενίσχυση της παγκόσμιας φήμης της χώρας, εδραίωση της ως καταφυγίου βιοποικιλότητας και ανάδειξη της τουριστικής βιομηχανίας ως θετικής δύναμης στην προσπάθεια διατήρησης της βιοποικιλότητας. Καλύτερη διατήρηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών που παρέχει η βιοποικιλότητα, γεγονός που ευνοεί τον τοπικό πληθυσμό. Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. 	<p>7</p>
		<p>Βαθμολογία δυνατότητας υλοποίησης 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> Πολυπλοκότητα αλληλεπιδράσεων μεταξύ ειδών και οικοσυστημάτων. Περιορισμένη διαθεσιμότητα και αμφίβολη ποιότητα δεδομένων. Διαφορετικές κλίμακες όσον αφορά στον αντίκτυπο. Έλλειψη δεδομένων αναφοράς. Έμμεσες επιπτώσεις. Δέσμευση των ενδιαφερόμενων μερών. Δυσκολίες μακροπρόθεσμης παρακολούθησης. 	

2.1 Προτεραιοποίηση Προτάσεων

Με βάση τη διαδικασία αξιολόγησης που περιγράφεται στην εισαγωγή της ενότητας 2, οκτώ (8) από τις είκοσι μια (21) προτάσεις που προσδιορίστηκαν τίθενται σε προτεραιότητα για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη στη χώρα. Το παρακάτω γράφημα απεικονίζει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης. Οι αριθμημένες προτάσεις παρουσιάζονται στους πίνακες 1 και 2.

Γράφημα 1. Γράφημα διασποράς που εμφανίζει την αξιολόγηση ως προς τη δυνατότητα υλοποίησης μιας πρότασης και την αξιολόγηση οφέλους

Στην ενότητα 4.3 της πρωτότυπη έκθεσης [“EXPERT REPORT: Sustainable Tourism in Greece”, Considerate Group](#), οι οκτώ (8) προτεραιότητες αναλύονται λεπτομερέστερα.